

Geïntegreerde landbouw: doel of middel

F.G. Wijnands

PPO-agv Lelystad

Geïntegreerde landbouw integreert zowel doelen als middelen. Om de integratie van doelen te bereiken is immers integratie van middelen (technieken, methoden) nodig. In de discussie over geïntegreerde gewasbescherming (onderdeel van geïntegreerde landbouw) bestaat al langere tijd veel verwarring over doel en middelen. Er zijn stromingen in dit land die vooral willen inzetten op geïntegreerde gewasbescherming als doel op zichzelf. Ze willen dan ook voorschrijven hoe je dat doet (middelvoorschriften). De methode is heilig. Anderen verklaren het doel heilig (minder milieubelasting) en zien geïntegreerde gewasbescherming slechts als middel. Ze willen de ondernemers vrijlaten hoe daar te komen.

De aanhangers van geïntegreerde gewasbescherming als doel dromen van agronomisch innovatieve, in zekere zin ambachtelijke bedrijven, die preventie tot kunst verheven hebben, die enkel nog iets doen als onomstotelijk vaststaat dat het economisch noodzakelijk is en die het hele arsenaal aan niet-chemische oplossingen benutten. Ze laten zich daarbij ondersteunen door vangbakken, waarschuwingssystemen, computerprogramma's, weerpalen, faxen, sms'en en wat dies meer zij. Ze hebben een hotline met adviseurs en onderzoekers en onderhouden een netwerk aan contacten om ervaringen uit te wisselen en de nieuwste kennis op te doen. Hun schuren puilen uit van uitgekiende apparatuur voor maatwerk in de onkruidbestrijding en ze banen zich dwars door de natuurlijke

Frank Wijnands

vijanden, tussen de agrarisch natuurbeheer werkzaamheden door, een weg naar het veld. Het erf is dan inmiddels aangeveegd voor de burgers die op bezoek komen om zelf bloemen te plukken.

Voor de aanhangers van geïntegreerde gewasbescherming als middel gaat het uiteindelijk om het minimaliseren van de inzet van pesticiden en de mogelijke vervolgeffecten. Pesticiden zijn immers potentieel gevaarlijke stoffen die vrij in het milieu worden gebracht. De landbouw is de enige sector in de wereld waar dit gebeurt en op welke schaal! Emissie naar de omringende wereld moet zoveel mogelijk voorkomen worden. Dit voorzorgsprincipe is leidend boven de beperkte kennis die we hebben van de mogelijke ecologische schade. Vergelijk dit met de ethische normen voor grondwater: pesticiden horen niet thuis in ons milieu! Deze doel-najagers bekommeren zich minder over de

weg naar Rome, als je er maar komt en bovendien, zo betogen zij, mooi toch dat je de boer alle keus laat in zijn maatregelen pakket. Je moet gewoon de doelen voorschrijven, dan volgt actie vanzelf en dan komt het wel goed zo suspen zij de communisten van de middelvoorschriften.

In de praktijk zijn er echter tal van ontwikkelingen die de integrale invoering van de geïntegreerde gewasbescherming zullen frustreren. Zo zal arbeid kostbaar en schaars blijven en gaat de schaalvergroting steeds verder door. Dit vraagt om geïntegreerde strategieën die ook op grote schaal uitvoerbaar zijn wat betreft capaciteit, slagvaardigheid en arbeidsinzet. Mechanische onkruidbestrijding zal in deze context slechts mondjesmaat ingang vinden en beperkt blijven tot situaties waar de herbiciden niet meer voorhanden zijn en ondernemers de weg van de illegaliteit bewust wensen te vermijden. In deze situatie blijft maximale aandacht voor het optimaliseren van de chemische gewasbescherming dringend noodzakelijk. Het zoeken is naar geïntegreerde strategieën met weinig extra arbeid, kosten, risico's en milieubelasting.

Met deze aanpak hebben we in het onderzoek en de praktijk de nodige ervaring. Zo behaalde het OBS te Nagele eind jaren negentig met vereenvoudigde strategieën ongeveer dezelfde milieutechnische resultaten als eind jaren tachtig met de 'volledige geïntegreerde aanpak'. Ook enkele praktijkbedrijven uit het huidige innovatiepro-

COLUMN

ject Telen met Toekomst benaderen met de vereenvoudigde aanpak alle gestelde doelen. Pikten tien jaar geleden relatief weinig bedrijven de 'volledige aanpak' op, de huidige vereenvoudigde strategieën zijn goed toepasbaar voor een grote groep. Daarmee ontstaat steeds meer perspectief op een

daadwerkelijke snelle sanering van de milieuproblemen gerelateerd aan landbouw. Het blijven inzetten op volledige geïntegreerde gewasbescherming als doel op zichzelf, eventueel zelfs via middelvoorschriften, is weinig productief en kan slechts leiden tot een permanent stokkende invoering van een

te idealistische aanpak. Dat neemt niet weg dat middelvoorschriften, zoals beoogd in het inmiddels mislukte Algemene Maatregel van Bestuur, nuttig kunnen zijn voor de bevordering van de toepassing van geïntegreerde gewasbescherming. Realiteitszin is dan echter wel geboden.

COLUMN

Lidmaatschap van de KNPV

Het lidmaatschap biedt u:

- Vrije deelname aan de gewasbeschermingsdagen
- Gratis abonnement op 'Gewasbescherming'
- Deelname aan de algemene ledenvergaderingen met stemrecht; statuten worden op verzoek toegezonden
- Mogelijkheid van een collectief abonnement (tegen gereduceerd tarief) op het European Journal of Plant Protection

Het lidmaatschap loopt van 1 januari tot en met 31 december. Bij tussentijdse toetreding is een evenredig gedeelte van de contributie verschuldigd.

Opzeggen van het lidmaatschap dient voor 1 december schriftelijk te geschieden.

Aanmeldingen:

Mevr. M. Roseboom

Adm. Koninklijke Nederlandse Plantenziektkundige Vereniging,

Postbus 31,

6700 AA Wageningen

E-mail: m.roseboom2@chello.nl

Het secretariaat van de KNPV is telefonisch bereikbaar op 0317-483654

Als nieuw lid ontvangt u als welkomstgeschenk de 'Lijst van Gewasbeschermingskundige Termen' (verkoop prijs € 12,50). Na acceptatie door het bestuur volgt een acceptgiro

of copie

Ondergetekende meldt zich aan als:

	Nederland/België	Overige landen
☐ Gewoon lid van de KNPV	€ 25,-	€ 35,-
☐ Gewoon lid van de KNPV inclusief een abonnement op het EJPP	€ 146,-	€ 156,-
☐ Lid-donateur van de KNPV	€ 65,-	

Naam : _____

Straat : _____

Postcode : _____ Plaats : _____

Land : _____

Datum : _____ Handtekening : _____